



Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 10. Solvitur objectio petita ex infallibilitate Ecclesiæ circa sensum
authorum, qui textus dogmaticos componunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

tum, approbat; quod illud Symbolum nunc exte-
rale, quale ab eo approbatum est, sunt facta, quæ
à Deo saltem in doctrina adversariorum revelata non
fuerunt, & tamen circa aliquod ex eis Ecclesiam
falli posse, nemo catholicus dixerit.

2. Quod tales textus sint Cypriani, Ambrosii,
Hieronymi, Augustini, &c. quod Cyprianus, Am-
brosius, Hieronymus, &c. in talibus textibus tale
dogma expresserint; quod Cyprianus, Ambrosius,
&c. sint veri testes traditionis Apostolicæ in talibus
textibus, sunt facta non revelata à Deo, & tamen
Ecclesia circa illa infallibilis est: alioquin non est
infallibilis in discernendis ex communi Patrum con-
sensu veris traditionibus à falsis, quod nemo fidelis
concedet. Alia quamplurima ejusmodi facta brevita-
tis causa prætermittimus, circa quæ, quamvis à Deo
revelata non fuerint, Ecclesiam errare non posse,
inconfesso est apud orthodoxos omnes.

ARTICULUS X.

*Solvitur objectio petita ex infallibilitate Ecclesiæ
circa sensum auctorum, qui textus dogmaticos
componunt.*

Obj. Ecclesia non est infallibilis circa sensum au-
ctorum, qui libros dogmaticos componunt.
Ergo nec circa sensum librorum dogmaticorum.
Pro solutione

Nota. Duplex distinguendus est sensus auctoris li-
brum scribentis, internus scilicet, quem voco perso-
nalem; & externus, quem litteralem nomino. Sen-
sus internus seu personalis est ille, quem auctor ha-
bet in mente, quando scribit: externus verò seu li-
teralis, est ille quem verba ab auctore in scribendo
adhibita, per se & ex institutione sua exprimunt, &
præferunt. His autem prænotatis,

R. dist. ant. Ecclesia non est infallibilis circa sen-
sum internum & personalem auctorum, qui, &c.
C. ant. Ecclesia non est infallibilis circa sensum ex-
ternum & litteralem auctorum, qui, &c. Neg. ant.
& conseq. Sensus enim librorum dogmaticorum est
sensus externus & litteralis auctorum, qui libros
dogmaticos componunt.

Dices 1. Distinctio sensus personalis & litteralis
arbitraria est, & gratis conficta. *Resp.* Hoc negan-
do: nam fieri potest, & quandoque fit, ut quis ha-
beat in mente sensum orthodoxum, & tamen in scri-
bendo utatur verbis, quibus sensus heterodoxus ex-
primitur: ut enim ait S. Thomas 1. part. quæst. 3.
art. 2. in O. ex verbis inordinate prolatis incurritur
hæresis. Potest autem quis rectè sentiens, verba in-
ordinate proferre, & hoc interdum contingere, gra-
tis, imò & contra experientiam negaretur.

Dices 2. Ecclesia ex concessis non est infallibilis
circa sensum personalem auctorum dogmaticorum.
Ergo nec est infallibilis circa litteralem sensum eo-
rum. *Resp.* neg. conseq. Ratio disparitatis est, quia
Ecclesia non est infallibilis (supple semper, infallibi-
litate promissa, de qua hic semper agitur) nisi quan-
tùm requiritur ad servandum fidei depositum, & ad
tuendos fideles contra fraudes hæreticorum, eoique
in vera fide continendos. Ad hæc autem sufficit in-
fallibilitas circa fidei dogmata, & sensum litteralem
auctorum, qui de fidei dogmatibus scribunt. Unde
infallibilitas circa sensum personalem auctorum dog-
maticorum, gratis attribueretur Ecclesiæ. Pro quo

Nota. Magnum discrimen est inter personalem &
litteralem sensum auctoris dogmatici. Sensus enim
personalis latet in mente auctoris; unde fidem no-
stram nec javare nec corrumpere potest, & pertinet
ad secreta cordium, quorum solus Deus discretor
est infallibilis. At sensus litteralis extat in texti-
bus, qui in manus omnium venire possunt, &
ab omnibus legi. Unde prout textus sunt ortho-
doxi vel heterodoxi, sensus litteralis ad fidem no-
stram juvandam, vel depravandam plurimum potest

valere. Ex quo manifestè apparet ratio attribuendi Ec-
clesiæ infallibilitatem circa sensum litteralem, & non
attribuendi circa sensum personalem auctorum dog-
maticorum.

Dices 3. Ecclesia non solum libros dogmaticos,
sed etiam eorum auctores anathematizat, Ergo non
est ratio, cur potius Ecclesia censeatur infallibilis circa
sensem litteralem, quam circa personalem auctorum
dogmaticorum. R. neg. conseq. Nam cum Ecclesia
anathematizat textum dogmaticum, illum execratur
ut heterodoxum, in quo si falleretur, textum ortho-
doxum execraretur ut heterodoxum, & ut heterodo-
xum fidelibus execrandum proponeret, sicque manife-
stè fideles induceret in errorem in re ad fidem per-
tinentem; quod aliquando contingere posse, divinis pro-
missionibus evidenter repugnat. At cum Ecclesia ana-
thematizat auctorem textus dogmatici, illum tantum
execratur ut hæreticum; in quo si fallitur, etiam post
maturam deliberationem, & diligentem veritatis in-
quisitionem, ex ejus errore sequitur tantum injusta
materialiter hominis privati infamatio, ex qua infama-
tione fides non periclitatur, nec fideles ad falsum ali-
quod dogma suscipiendum inducuntur.

Porro ut Ecclesia auctorem libri dogmatici tanquam
hæreticum damnare possit, tria sufficiunt, nempe in-
fallibilitas Ecclesiæ circa sensum litteralem auctoris,
seu infallibilis notitia heterodoxiæ libri; notorietas,
qua constat librum heterodoxum esse hujus auctoris;
& hujus auctoris, si adhuc vivit, inobedientia erga
Ecclesiam, seu pertinacia in defendendo libro hetero-
doxo; unde meritò arguitur hæreticum animum ge-
nere, & si è vivis excessit, iusta præsumptio, quod
librum hæretico animo & intentione hæretica scripse-
rit, atque sensum, quem verba libri per se expri-
munt, in mente habuerit, nec respicerit. Quæ iusta
præsumptio haberi potest ex eo quod mortuus est ex-
tra communionem Ecclesiæ, vel nunquam ante mor-
tem, Ecclesiæ judicio librum suum submittere se, scri-
pto vel viva voce professus est.

Dices 4. Ecclesia tam decidit orthodoxiam vel hete-
rodoxiam sensus personalis, quam decidit orthodo-
xiam vel heterodoxiam sensus litteralis. Ergo nec ma-
gis nec minus infallibilis est circa sensum personalem,
quam circa litteralem. R. neg. ant. Nam v.g. Synodus
Ephesina anathematizando epistolam Nestorii, sensum
Nestorii litteralem heterodoxum esse pronuntiavit,
ipsum verò Nestorium anathematizando, solum decla-
ravit se illum habere ut hominem hæreticum, & ut
talem ab omnibus fidelibus habendum ac vitandum ef-
fe, quia scilicet moraliter constabat illum esse aucto-
rem epistolæ hæreticæ, eam hæretica intentione scri-
pisse, & mentem hæreticam habere.

Item quinta Synodus anathematizando scripta
Theodori Mopluëstini, sensum ejus litteralem hete-
rodoxum esse declaravit: ipsum verò Theodorum
anathematizando, solum memoriam ejus ut homi-
nis, qui & hæresim docuisset, & in hæresi mor-
tuus esset, infamavit & execrata est, execrandum si-
delibus propinavit, eò quod satis superque constabat
illum scriptorum illorum auctorem fuisse, ea anime
hæretico concinnasse, & extra Ecclesiæ communio-
nem defunctum esse, adeoque hæreticam mentem
nunquam deposuisse.

Item eadem quinta Synodus damnando textus
Theodoretæ & Ibas, sensum eorum litteralem damna-
vit ut heterodoxum. Quarta verò Synodus sensus eo-
rum personalis orthodoxiam minimè definivit, sed so-
lum illos in sedes suas restituit ob sensum personalem
orthodoxum, ab eis sufficienter probatum; seu, quod
idem est, quia sufficienter Theodoretus quidem Ne-
storio anathema dicendo, atque epistolam Leonis &
fidei expositionem subscribendo, Ibas verò anathema-
tizando Nestorium & Eutychetem, se catholicè sen-
tire ostenderunt.

Dices 5. Ecclesia quandoque & textum auctoris &
ipsum auctorem sub ipsius auctoris nomine indiscrimi-
natim anathematizat. Ergo tunc saltem & sensus per-
sonalis & litteralis heterodoxiam indiscriminatim de-
finiit.

fini. R. neg. conseq. Nam tunc Ecclesia sub auctoritatis nomine directè definivit heterodoxiam sensu literalis, quem verba textus per se exprimunt, & quem ipsa deprehendit, textum ipso examinando, & cum Symbolis atque SS. Patrum textibus conferendo, qui modus cognoscendi errori obnoxius esse non potest respectu Ecclesiae; simulque indirectè infamat personam auctoris propter sensum personalem, ex sufficienti informatione, sufficientibusque testimoniis aliisve indiis cognitum; qui modus cognoscendi etiam respectu Ecclesiae, absolute fallibilis est, & nihilominus sufficit ad infamandum auctorem, eumque habendum & execrandum ut hominem haeticum. Pro quo

Nota. Ecclesia non habet quidem infallibilitatem promissam circa sensum personale auctorum dogmaticorum; ac habere potest moralem, fundatum in evidèntia morali testimoniorum, aliorumve indiciis; quae infallibilitas modò major est, modò minor, prout moralis evidèntia, in qua fundatur, major vel minor est. Quamvis autem cum hac infallibilitate morali Ecclesia absolute errare possit circa sensum personalem auctorum dogmaticorum, nihilominus sufficere potest ad Ecclesiam infamandos auctores, quorum sensum literalem absolute infallibilitate damnat ut heterodoxum, quia ad hanc infamationem, quae ad hoc, ne fideles ab haeticis circumveniantur, regulariter necessaria est omnino sufficere debet moralis evidèntia circa heterodoxiam sensus personalis auctorum. Hæc autem moralis evidèntia facit certitudinem moralem, & certitudo moralis moralem infallibilitatem.

ARTICULUS XI.

Solvitur obiectio petita ex natura actus, quo credi debet orthodoxia vel heterodoxia textuum dogmaticorum, decisa ab Ecclesia.

Obj. Non potest, dici quali actu judicare possumus & debeamus heterodoxiam (idem dic de orthodoxia) textus dogmatici, ab Ecclesia decisi. R. neg. & dico nos posse & debere heterodoxiam textus dogmatici ab Ecclesia definitam judicare actu firmissimo, proindeque impossibili cum dubitatione qualibet, saltem voluntaria. Quod sufficienter significat Clemens Papa XI. in Bulla quae incipit; *Vineam Domini*, & in qua decernit, *damnatum in quinque Propositionibus Janseniani libri sensum, quem illarum verba præ se ferunt, ut præfertur, ab omnibus Christi fidelibus ut haeticum, non ore solum, sed & corde rejici ac damnari debere.*

Ratio autem evidens est, quia postquam Ecclesia definiit textum aliquem dogmaticum heterodoxum esse, possumus & debemus judicio Ecclesiae acquiescere actu proportionato infallibilitati, quam habet Ecclesia circa textus dogmaticos. Talis autem actus non est nisi assensus firmissimus, & omnem omnino dubitationem saltem voluntariam excludens: cum Ecclesia circa textus dogmaticos infallibilis sit infallibilitate promissa & divina, quacum absolute impossibile est eam errare in ferenda de orthodoxia vel heterodoxia textuum dogmaticorum sententia. Ex quo

Confirmatur sic responsio nostra. Possumus & debemus assentiri firmissimè obiecto infallibiliter & immutabiliter vero. Atqui ex hypothèsi quoddam Ecclesia definiit textum aliquem dogmaticum heterodoxum esse, heterodoxia textus illius est obiectum verum infallibiliter & immutabiliter etiam infallibilitate & immutabilitate absoluta: tunc enim tam impossibile est textum illum esse orthodoxum, quam Ecclesiam cum infallibilitate promissa & divina circa textus dogmaticos errare in definienda eorum orthodoxia vel heterodoxia. Ergo, &c.

Dices. Actus ille, quo dicimus posse & debere heterodoxiam textus dogmatici ab Ecclesia decisi

Simonnet Theol. Tom. II.

judicare firmissimè, vel erit fides divina, vel non. Neutrum dici potest. Non primum; nam heterodoxia textus dogmatici, etiam postquam ab Ecclesia decisa est, non est res à Deo revelata. Quod autem à Deo revelatum non est, fide divina credi non potest. Non etiam secundum: nam si actus ille non est fides divina, quomodo potest esse assensus firmissimus? Ad hoc argumentum, quo ut peremptorio perperam gloriantur novatores.

R. 1. hanc difficultatem ipsimet adversarii nobiscum esse communem: nam fateantur heterodoxiam quinque Propositionum ab Ecclesia auctoritate infallibili decisi fuisse, adeoque planè certam esse & indubitatam, ac proinde posse & debere actu firmissimo judicari. At quinque Propositiones sunt textus dogmatici, & earum heterodoxia non magis est à Deo revelata, quam heterodoxia aliorum quorumlibet textuum dogmaticorum, quos ut heterodoxos Ecclesia damnavit. Quo igitur actu quinque Propositionum heterodoxiam firmissimè judicari posse & debere dixerint, eodem actu pari jure dicemus firmissimè judicandum esse heterodoxiam alterius cujuscumque textus dogmatici, quem Ecclesiam ut heterodoxum damnaverit. Sed

R. 2. juxta multorum Doctorum catholicorum sententiam, heterodoxiam textus dogmatici ab Ecclesia decisi, firmissimè judicari posse per fidem, quam vocant Ecclesiasticam.

Nota. Doctores illi distinguunt fidem triplicem, divinam scilicet, quæ nititur auctoritate divina; humanam, quæ nititur auctoritate merè humana; & intermediam, quæ Ecclesiastica dicitur, quia nititur auctoritate Ecclesiae aliquid definitis cum speciali Spiritus sancti assistentia, quacum in sua definitione errare non potest. Secunda fides non est firma, sed formidolosa, quia nititur auctoritate fallibili. Prima verò & tertia sunt firmissimæ, quia auctoritate absolute infallibili nituntur; sic tamen ut tertia sit inferioris ordinis ad primam, quia hæc imparticipata infallibilitate nititur: Deus enim non ab alio, sed à se infallibilis est; illa verò nititur infallibilitate participata & accepta; Ecclesia enim non à se, sed à Spiritu Sancto ipsi specialiter assistente habet, ut sit circa textus dogmaticos, sicut & circa fidei dogmata, infallibilis.

Possumus ergo, juxta S. Doctores illos, heterodoxiam textus dogmatici, quem ut heterodoxum damnavit Ecclesia, actu firmissimo judicare propter auctoritatem Ecclesiae illam definitis, & in illa definienda propter specialem Spiritus Sancti assistentiam infallibilis. Qui actus sic exprimi potest: Credo hunc textum esse heterodoxum, quia Ecclesia, quam in definienda textuum dogmaticorum orthodoxia vel heterodoxia errare impossibile est, heterodoxum esse pronuntiavit. Hic autem actus rectè dicitur fides Ecclesiastica, tum ut sic distinguatur & à fide divina, quæ est superioris ordinis, & à fide purè humana, quæ non est firma, sed formidolosa; tum quia infallibilis Ecclesiae declaratione tanquam motivo intrinseco nititur, & in ea sistit.

Dixi autem juxta multorum, &c. quia Doctores alii putant hanc fidem non esse purè ecclesiasticam, sed partem ecclesiasticam, partim divinam; ecclesiasticam quidem, propter auctoritatem Ecclesiae definitis, propter quam proximè & immediatè judicatur heterodoxia textus damnari; partim verò divinam, quia putant illum actum, quo heterodoxia textus damnari judicatur, non sistere in auctoritate Ecclesiae textum ut heterodoxum damnantis sed ulterius tendere ad revelationem Dei creditur propositam, propter scilicet per se creditam auctoritatem Ecclesiae eodem illo actu creditur. Unde si quæras ab eis actus sui resolutionem, sic respondebunt: Credo hunc textum dogmaticum esse heterodoxum, quia Ecclesia, quæ heterodoxum esse declaravit, in declaranda orthodoxia vel heterodoxia textuum dogmaticorum infallibilis est; & credo Ecclesiam sic esse infallibilem quia eam sic infallibilem fore, in Scripturis divinis revelatum est creditur.

Dd 3 R. de-